

Oppdrag 123 fra HOD utarbeide kriteriebasert ordning for vurdering av risiko, krav til smittesituasjon og dokumentasjon av denne for reiser til tredjeland og eventuelle kompenserende tiltak på norsk side

Helsedirektoratets svar

Helsedirektoratet viser til svar fra FHI under hvor hovedtrekkene i oppdraget også er gjengitt. Helsedirektoratet slutter seg til FHIs vurderinger og anbefaling.

Angående rådsanbefalingen så innebærer den at Norge i utgangspunktet forventes å fjerne reiserestriksjoner for landene på EUs liste, med mindre unntak fra dette kan begrunnes smittevernfaglig. Samtidig vises det til at Rådsanbefalingen gir betydelig fleksibilitet hva angår tilleggskrav og implementeringshastighet.

Helsedirektoratets vurdering er at så lenge Norge smittevernfaglig argumenterer for at ytterligere åpning av grensene mot tredjeland bør først gjennomføres etter sommeren slik at man kan vurdere hvordan åpning mot EU har fungert, hvilken betydning det har hatt for smitten i Norge, og om tiltakene som er iverksatt er tilstrekkelig til å håndtere en økt smitterisiko, er norsk praksis og krav innenfor de fleksibilitetsrammene som Rådsanbefalingen gir.

Folkehelseinstituttets svar på oppdrag 123

Oppdraget (utdrag)

Det er behov for en kriteriebasert ordning som bygger på en helhetlig vurdering av risiko, krav til smittesituasjon og dokumentasjon av denne i tredjeland og eventuelle kompenserende tiltak på norsk side. Følgende tre grunnpremisser må ligge til grunn for en slik kriteriebasert ordning:

1. Kriteriene må, sammen med eventuelle kompenserende tiltak, gi en akseptabel lav risiko for at smittesituasjonen i Norge påvirkes negativt
2. Norske krav og norsk praksis må være innenfor de fleksibilitetsrammene Rådsanbefalingen gir
3. Kriteriesystemet må kunne håndtere en uforutsigbar og omskiftelig internasjonal situasjon, og et sannsynlig økende antall land på EUs liste.

Det bes om at Helsedirektoratet i samarbeid med Folkehelseinstituttet utarbeider et forslag til en slik kriteriebasert ordning, samt gir en første anbefaling vedrørende smittesituasjonen i de landene som p.t. står på EUs liste, og en anbefaling om når en åpning mot de landene som anses trygge nok kan iverksettes.

Det tas sikte på at beslutning om hvilke tredjeland som skal omfattes i første omgang og tidspunkt skal fattes 30. juli og at en kriteriebasert vurdering legges til grunn.

Bakgrunn

EU har hatt en intern prosess hvor de har kommet frem til følgende kriterier for å åpne grensene mot tredjeland¹:

*The **criteria** to determine the third countries for which the current travel restriction should be lifted cover in particular the epidemiological situation and containment measures, including physical distancing, as well as economic and social considerations. They are applied cumulatively.*

*Regarding the **epidemiological situation**, third countries listed should meet the following criteria, in particular:*

- *number of new COVID-19 cases over the last 14 days and per 100 000 inhabitants close to or below the EU average (as it stood on 15 June 2020)*
- *stable or decreasing trend of new cases over this period in comparison to the previous 14 days*
- *overall response to COVID-19 taking into account available information, including on aspects such as testing, surveillance, contact tracing, containment, treatment and reporting, as well as the reliability of the information and, if needed, the total average score for International Health Regulations (IHR). Information provided by EU delegations on these aspects should also be taken into account.*

Reciprocity should also be taken into account regularly and on a case-by-case basis.

Rådsanbefalingene av 14 juli 2020 inneholder en liste over 13 land som tillates til EU². Landlisten er ikke bindende, og det er opp til hvert enkelt medlemsland å vurdere om de ønsker å åpne grensene mot disse landene, og eller innføre kompensatoriske tiltak.

Smittevernfarende vurdering

Den smittevernfarende vurdering er at i dagens situasjon med veldig lav smittespredning innenlands vil åpning av grenser medføre en økt risiko for import av smitte til Norge, med påfølgende risiko for spredning innad i Norge. Usikkerheten knyttet til data om smittesituasjonen vil være større for land utenfor EU. Det er viktig at åpning av grenser gjøres gradvis. Vi anbefaler at ytterligere åpning av grensene mot tredjeland bør først gjennomføres etter sommeren slik at man kan vurdere hvordan åpning mot EU har fungert, hvilken betydning det har hatt for smitten i Norge, og om tiltakene som er iverksatt er tilstrekkelig til å håndtere en økt smitterisiko. Basert på disse erfaringene kan det bli behov for å endre de foreslåtte vurderingspunktene og kriteriene under, samt de kompenserende tiltakene.

Prosess

For å vurdere tredjeland basert på listen fra EU framover vil det være behov for å etablere en strukturert prosess der man sikrer at relevant informasjon som er nødvendig for å vurdere situasjonen i landene er lett tilgjengelig. Vi har vurdert ordningen Danmark har etablert, og har derfor foreslått lignende mekanisme i Norge.

I tråd med Danmarks ordning anbefaler vi at det etableres en arbeidsgruppe med representanter som muliggjør en samlet bedømmelse av 1) smittevernfarende vurderinger basert på informasjon fra internasjonale organisasjoner og informasjon fra utenriksstasjonene om situasjonen i landene 2) relevante overveielser gjort av andre EU-land og 3) avgjørende opplysninger om innreiserestriksjoner og andre forhold som gjelder tredjeland.

---

¹ <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2020/07/16/council-updates-the-list-of-countries-for-which-member-states-should-gradually-lift-travel-restrictions-at-the-external-borders/>

² <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-9596-2020-INIT/en/pdf>

Arbeidsgruppen bør som minimum bestå av representanter fra FHI, Helsedirektoratet, Utenriksdepartementet og Justisdepartementet. Dette vil bidra til å raskere samle relevant informasjon for en god vurdering av aktuelle tredjeland. Gruppen har et møte hver 14. dag for å gå gjennom EUs liste, og alle må i forkant samle inn relevant informasjon som de har om situasjonen i landene.

Kriteriebasert ordning – Folkehelseinstituttets anbefalinger

Landene på EUs liste vurderes individuelt basert på kriteriene under og annen tilgjengelig informasjon. Vurderingen anbefales gjennomført en uke etter publisering av EU-listen.

Følgende punkter skal vurderes:

1. Hvis EU modellen for evaluering av land er mindre streng enn de norske kriteriene for EU/Schengen, vil de norske kriteriene legges til grunn (se under).
2. Hvis et eller flere EU-land velger å ikke åpne opp for et av tredjelandene som fremgår av EU-listen, eller endrer sine anbefalinger underveis i perioden, anbefales det, ut ifra et forsiktighetsprinsipp at dette også vurderes i Norge. Det vil legges spesielt vekt på vurderinger i de andre nordiske landene.
3. Dersom smittesituasjonen i et land eller en region endres raskt må det også være mulig å endre reiserådene raskt og det må etableres en god prosess som sikrer dette. Informasjon om dette kan komme fra WHO, ECDC eller fra landenes helsemyndigheter eller fra utenriksstasjonene. Det bør vurderes å ha et felles system for å følge sykdomsutbrudd i landene på listen. Vurdering av restriksjoner basert på dette bør gjennomføres av den foreslåtte arbeidsgruppen.

Objektive kriterier:

Vi legger til grunn at vi bruker samme kriterier vi har for EU-land³ når vi vurderer listen fra EU ift. vurderingspunkt 1 over:

- < 20 bekreftede tilfeller per 100 000 innebygger siste to uker (14-dagers insidens), og
- < 5% positive prøver i snitt per uke siste to uker

I tillegg gjøres en helhetsvurdering av landene, basert på trender i smittetallene, og annen relevant informasjon. Data må kunne hentes fra offisielle organisasjoner, slik som ECDC eller WHO. Bruk av andre kilder må diskuteres i arbeidsgruppen. Ved mangel på data kan det vurderes å etablere et system hvor UD ser om det er mulig å samle inn dette via utenriksstasjonene.

Ved mangelfulle data for vurdering av tredjeland basert på de objektive kriteriene, bør det som minimum innføres karantene ved ankomst.

Kategorisering av land

Basert på en helhetlig vurdering av punktene over foreslås følgende kategorisering av tredjeland på EU-listen:

- 1) kan åpne uten karantene: land som oppfyller kriteriene over
- 2) innreise må følges av karantene eventuelt andre restriksjoner eller kompenserende tiltak: land som ikke oppfyller kriteriene over

---

³ <https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/fakta/reiserad-knyttet-til-nytt-koronavirus-coronavirus/?term=&h=1>

Ved bruk av karantene bør dokumentasjon for egnet karanteneoppholdssted i 10 dager kunne fremvises ved ankomst til Norge. På sikt kan evt. obligatorisk testing ved innreise iht. anbefalinger for andre nærkontakter vurderes. Prosedyren og kriteriene bør fortløpende vurderes basert på erfaringer fra Norge samt erfaringer og vurderinger fra internasjonale organisasjoner og andre land.

På samme måte som for tilreisende fra EU/Schengen må det være gode systemer for å informere de reisende om gjeldende råd og regler i Norge, og hvor søke informasjon hvis man blir syk.

Foreløpig vurdering vedrørende smittesituasjonen i de landene som p.t. står på EUs liste

Tabell 1 viser FHI sin vurdering vedrørende smittesituasjonen i de landene som p.t. står på EUs liste. Tallet for antall tilfeller per 100 000 i uke 28 og 29 er basert på data fra [ECDC](#) per 20. juli. Data om andel positive prøver er ikke tilgjengelige fra offisielle internasjonale kilder som ECDC eller WHO. Vi har derfor brukt «[Our World in Data](#)», som er et samarbeid mellom forskere på University of Oxford og ideelle organisasjonen Global Change Data Lab. Data presentert på nettsiden kommer fra [offisielle lokale kilder](#). I tabell 1 er det ikke tatt hensyn til om de aktuelle landene har innreiserestriksjoner for innreisende fra Norge, som karantene eller testing.

Som nevnt anbefaler vi å vente med å åpne til tredjeland til etter sommeren slik at vi først får erfaring fra åpning mot land i EU/Schengen mht. kriteriene som er satt, og tiltakene som er iverksatt mht. informasjon om råd og hva man skal gjøre ved sykdom. For flere av landene på listen er det ikke dirketeflyvninger til Norge. En mellomlanding i et "rødt" land vil medføre karantene ved ankomst til Norge.

Tabell 1: FHI sin vurdering vedrørende smittesituasjonen i de landene som p.t. står på EUs liste

Land på EU listen	Tilfeller per 100 000, uke 28 – 29	Andel positive prøver (per 20. juli hvis ikke angitt) (%)	Foreløpig vurdering av land
Algerie	16,59		Kategori 2: Karantene iht vurderingspunkt 1 og 2. Økende insidens, manglende test-data, og basert på vurdering gjort av andre land i EU (bla Danmark og Tyskland).
Australia	13,30	0,4 (14. juli)	Kategori 1: Unntak fra karanteneplikten Tydelig økning av insidens, men fortsatt under terskel, høyt antall testede. Særlig gjelder dette i og rundt Melbourne hvor også strenge tiltak er iverksatt.
Canada	12,87	0,9	Kategori 1: Unntak fra karanteneplikten. Stabil situasjon.
Kina	0,05		Kategori 2: Karantene iht vurderingspunkt 1 og 2. Manglende testdata, og basert på vurdering gjort av andre land i EU (bla Danmark og Sverige).
Georgia	1,88		Kategori 2: Karantene iht vurderingspunkt 1 Manglende testdata
Japan	4,39	4,6	Kategori 1: Unntak fra karanteneplikten. Økning i andel positive prøver (fra 0,9 % 22. juni, til 2,3 % den 6. juli)
Marokko	8,28	1,2	Kategori 2: Karantene iht vurderingspunkt 2.

			Basert på vurdering gjort av andre land i EU (bla Danmark og Tyskland)
New Zealand	0,44	0,0	Kategori 1: Unntak fra karanteneplikten. Stabil situasjon.
Rwanda	3,78	1,0 (14. juli)	Kategori 2: Karantene iht vurderingspunkt 2. Basert på vurdering gjort av andre land i EU (bla Danmark og Tyskland)
Sør-Korea	1,33	0,5	Kategori 1: Unntak fra karanteneplikten. Stabil situasjon.
Thailand	0,08	0,3 (17. juli)	Kategori 1: Unntak fra karanteneplikten. Stabil situasjon.
Tunisia	1,59	1,2 (22. juni)	Kategori 1: Unntak fra karanteneplikten. Stabil situasjon.
Uruguay	2,83	0,5	Kategori 1: Unntak fra karanteneplikten. Stabil situasjon.

Vurderinger gjort av andre land

- [Finland](#) har åpnet for landene på EUs liste med visse begrensninger dersom antall bekreftede tilfeller i de siste to uker ikke overstiger 8 per 100 000 innbygger i disse landene. Fra 13. juli ble reiser mellom Finland og Algerie, Australia, Sør-Korea, Georgia, Japan, New Zealand, Rwanda, Thailand, Tunisia, Uruguay og Kina (“in the case of China, it is required that European Union states sufficient fulfilment of reciprocity”) tillatt for arbeid og andre viktige formål (vennlignst se [her](#) for definisjon). 14-dagers frivillig karantene ved ankomst til Finland er ikke nødvendig for innebygger fra disse landene. For andre land på EUs liste der antall tilfeller overstiger 8 per 100 000 ble de eksisterende begrensningene for ytre grensetrafikk opprettholdt.
- [Danmark](#) har åpnet for, og tatt vekk karantenebefalingen for, samtlige land på EU-listen, utenom Algerie, Marokko, Kina og Rwanda. Se her: <https://um.dk/da/nyheder-fra-udenrigsministeriet/newsdisplaypage/?newsID=34B23808-4470-442A-A2DE-96F603ECB90A>.
- [Sverige](#) fraråder ikke-nødvendig reise til land utenfor EU/EØS/Schengen og Storbritannia til og med 31. august 2020. Det fins ingen karanteneplikt ved ankomst Sverige. Sverige har også innført et midlertidig forbud mot reiser til Sverige for statsborgere fra land utenfor EU/EØS/Schengen og Storbritannia, men med unntak for statsborgere fra samtlige land på EU-listen (utenom Kina) per 20. juli 2020: <https://www.regeringen.se/artiklar/2020/04/fragor-och-svar--inresestopp-till-eu-via-sverige/>. Det fins også noen unntak for innreisende uavhengig av statsborgerskap (f. eks sesongarbeidere, helsepersonell).
- Nederland har unntak fra [karanteneplikten](#) fra alle land på EU listen.
- [Tyskland](#) vurderer land utfra en helhetsvurdering basert på informasjon om smittesituasjonen og med bl.a. også informasjon fra utenriksstasjonene om situasjonen lokalt. Utgangspunktet er en ukes-insidens i landet under 50/100 000. Enkelte av landene på EU-listen er klassifisert som risiko-område på deres liste, og vil dermed bli ilagt karantene. Dette gjelder bla Algerie, Marokko og Rwanda.

Datakilder

<https://www.ecdc.europa.eu/en/publications-data/download-todays-data-geographic-distribution-covid-19-cases-worldwide>

<https://ourworldindata.org/coronavirus-testing>

<https://ourworldindata.org/coronavirus-testing#source-information-country-by-country>

<https://www.government.nl/topics/c/coronavirus-covid-19/tourism-in-the-netherlands>

<https://www.regeringen.se/artiklar/2020/04/fragor-och-svar--inresestopp-till-eu-via-sverige/>

<https://www.regeringen.se/artiklar/2020/03/information-om-uds-arbete-med-anledning-av-coronaviruset/>

<https://um.dk/da/nyheder-fra-udenrigsministeriet/newsdisplaypage/?newsID=34B23808-4470-442A-A2DE-96F603ECB90A>

<https://um.dk/da/rejse-og-ophold/rejse-til-udlandet/rejsevejledninger/>

<https://www.raja.fi/current-issues/guidelines-for-border-traffic>

https://www.rki.de/DE/Content/InfAZ/N/Neuartiges_Coronavirus/Risikogebiete_neu.html